

IAKHs studiekvalitetsrapport 2014

0 Hvilken behandling får rapporten i instituttets organer?

Rapporten behandles i programrådet for arkeologi og konservering den 10. mars, og i programrådet for historie 10. mars. Rapporten behandles i instituttstyret 29. april 2015.

1 Instituttledelsens strategiske vurderinger

Internasjonalisering av utdannelsen

Instituttet ønsker å øke antall utreisende og innreisende studenter. I dette arbeidet har lærerne en aktiv rolle som informatører overfor studentene. Instituttet jobber også med å øke antallet engelske emner.

Redusere frafall

Et gjennomgående mål fra instituttets side er å redusere frafallet på våre studieprogrammer. Tettere oppfølging av studentene og gode tilbakemeldinger underveis er viktig i så måte. Instituttet ønsker også å teste ut om nye undervisningsmetoder kan bidra til å redusere frafallet.

Et tiltak i så måte er allerede i planleggingsfasen. Instituttet fikk 115 000 kr i omstillingsmidler i 2014 til et pilotprosjekt hvor man arbeider frem nye undervisningsmetoder med vekt på teknologiske løsninger. Piloten vil hovedsakelig være myntet på enkelte emner studentene tar det første året på BA-studiet i historie.

Sikre relevans i studiene

Instituttet vil videreutvikle praksis der det er relevant (feltarbeid og utplassering) og sikre nærere samarbeid med KHM. I tråd med arbeidsgiverundersøkelsen av 2010 vil IAKH påse at studentene på våre bachelorprogrammer blir øvet i teamarbeid.

Øke kvinneandelen på historiefaget

Det ble i 2013 satt et ekstra fokus på å øke kvinneandelen på historie. Spesielt gjelder dette på BA-programmet der kvinneandelen har ligget stabilt i underkant av 30 % siden kvalitetsreformen i 2003. Denne skjevheten forplanter seg til MA-programmet, og historie kan derfor karakteriseres som et «gutfag». Tallene fra samordnet opptak 2014 viste at 30,1 % av førsteprioritets søkerne var kvinner. Dette er en forbedring i forhold til 2013, men instituttet vil opprettholde trykket på å få flere kvinner til å studere historie.

Videreutvikling av det forsterkede masterprogrammet i arkeologi

Ved at arkeologi fikk status som faglig prioritert fag ved HF, fikk også studieretningen Arkeologi status som forsterket masterprogram. I løpet av 2014 kom man godt i gang med å styrke studieretningen rent faglig, og fremover vil man sette fokus på å videreutvikle og vedlikeholde de tiltakene som er tenkt eller allerede er på plass.

Førsteprioritetsøkere og studieplasser

Instituttet har langt flere førsteprioritetsøkere til bachelorprogrammene og årsenheten enn det har studieplasser. For å demme opp for frafall ble det for årsenheten og bachelorprogrammet i historie tatt inn flere studenter enn det er plasser i 2014¹. Størst økning har det vært på bachelorprogrammet

---

¹ Ordinær overbooking

i historie der det i 2014 var godt over 300 søkere. En økning på hele 118 søkere fra 2013. Det var også en økning i antall kvinnelige søkere til bachelorprogrammet. Kvinneandelen blant førsteprioritetssøkerne var på 30,1 % i 2014 mot 27,7 % i 2013. Hva bakgrunnen for økningen, både i søkere og kvinneandelen skyldes, er vanskelig å spå. Et tiltak som ble gjennomført i 2014 var en rekrutteringsfilm som blant annet hadde som mål å rekruttere flere kvinnelige søkere til historieprogrammene. Om veksten, eller deler av den, kan tilskrives filmen kan vi ikke slå fast for sikkert.²

1.1 Antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere³

Program	2010		2011		2012		2013		2014	
	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere
BA-ARKO/ARK	50	83	50	103	50	114	50	120	50	118
BA-ARKO/KUBE			25	47			25	46		
BA-HIS	150	244	157	265	170	268	170	254	170	322
Årsenhet-HIS	50	158	50	215	50	229	50	204	60	180
MA-ARKO*	34	71	22	32	34	60	34	40	34	48
MA-HIS*	90	94	90	125	90	146	90	155	95	137

Kilde: <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/opptak/14/>

* Tallene for master gjelder førsteprioritetssøkere, ikke kvalifiserte førsteprioritetssøkere.

Masterretningene i konservering har opptak annethvert år.

1.2 Studiepoengsproduksjon per student

Program	2011	2012	2013	2014
BA-ARKO	35,8	40	34,7	38,9
MA-ARKO	32,2	41	31,3	51,7
ÅE-HIS	32,0	36	34,5	29,9
BA-HIS	37,5	35,3	35,4	35
MA-HIS	44,2	39	42	42,1
Gj.snitt	37,5	37,3	36,1	37,9

² <https://www.youtube.com/watch?v=EEYltunJMhM>

³ Statistikken er hentet fra FS. Tallene kan avvike fra tilsvarende DBH-statistikk, og årsaken til avvikene er at DBH-data viser et øyeblikksbilde av FS på rapporteringstidspunktet. Data hentet fra FS tar høyde for registreringer etter rapporteringsfristen. Også for FS-statistikken er det enkelte avvik. Lenke til side for både samlede opptakstall og NOM-tall: <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/>

Studiepoengproduksjon totalt:

Fag	2010	2011	2012	2013	2014
Arkeologi	4740	4650	5170	4680	5680
Konservering	2410	2370	2480	1760	2170
Historie	27980	27820	25505	28720	28710
Annet	1370**	1330**	1410**	1640**	1250**
Sum	36500	36170	34435	37000	37810

Kilde: FS581.003 og 581.002

** EXFAC03-HARK

Studiepoengsproduksjonen økte noe i 2014 sammenlignet med 2013. Hovedsakelig ser økningen ut til å være på arkeologi og konservering, og spesielt på bachelorprogrammet i arkeologi har økningen vært formidabel. Jevnt over var tallet over de som var meldt- og besto eksamen i BA-emnene i arkeologi høyere enn i 2013. Tallene for historie er stort sett uendret fra 2013. Det kan være verdt å merke seg at studiepoengsproduksjonen per student bikket under 30 prosent for årsenheten.⁴ Gjennomsnittet per student ved instituttet er noe bedre enn totalen for fakultetet, hvor tallet kun er på 32,9 prosent.

2 Tiltak for 2015 og videre med mål og tidshorisont

Instituttet ønsker i 2015 å fokusere på følgende tiltak:

Internasjonalisering

Instituttet vil fortsette å jobbe for å øke studentmobiliteten. Godt samarbeid med lærere er allerede nevnt som en forutsetning. I tillegg så håper vi et enda tettere samarbeid med fagutvalgene vil kunne bidra til økt studentutveksling.

Redusere frafall

Instituttet vil jobbe videre med tiltak for å redusere frafall på våre studieprogrammer. Et av de konkrete tiltakene som skal prøves ut er bruk av digitale verktøy i undervisningen på historie, hovedsakelig på noen av innføringsemnene. En arbeidsgruppe har jobbet med å kartlegge de ulike mulighetene som finnes innenfor denne type teknologi, og målet er å få prøvd ut noe av dette fra og med høstsemesteret 2015. Det er også et mål om at disse digitale undervisningsmetodene ikke skal være mer avansert enn at de kan brukes av alle undervisere.⁵

Øke kvinneandelen på historie

Kvinneandelen på historie har ligget stabilt på 30 prosent eller lavere siden kvalitetsreformen ble innført i 2003. Denne skjevheten forplanter seg videre til MA-programmet, og historie kan derfor karakteriseres som et «guttefag». I samarbeid med Kvinnegruppe Ottar Dahl fikk historieavdelingen i

⁴ Årsaken kan være lavere gjennomføring. 16 studenter av de som begynte høsten 2014 fikk studieretten inndratt grunnet for lav progresjon.

⁵ To av de planlagte verktøyene er Kahoot og Google Sketchup. Mer, og bedre bruk av podcast er også et mål.

2014 tildelt likestillingsmidler fra UiO for tiltak til å øke kvinneandelen.⁶ Her tenker man seg et pilotprosjekt hvor masterstudenter eller ferdigutdannede historikere reiser rundt til videregående skoler i Osloområdet for å holde engasjerende historieforedlesninger. En fagkritisk konferanse med kjønnsperspektiv som tema er også under planlegging.

Sikre relevans i studiene

Instituttet vil fortsette arbeidet med å påse at alle bachelorprogrammene øver studentene i teamarbeid. Det er lagt opp en forventning i alle emner til at studentene er tilstede i timene og deltar aktivt. En oppfølging av de praksisrettede emnene på masternivå står også sentralt, spesielt på arkeologi.

Videreutvikling av det forsterkede masterprogrammet i arkeologi

Man har langt på vei fått på plass det nye tilbudet som åpnet seg da arkeologi fikk status som forsterket masterprogram.⁷ Fremover vil vi sørge for å vedlikeholde tilbudene som er satt i gang. En utfordring i så måte vil være å vedlikeholde og utvide tilbudet om praksisplasser, og ha nok lærerressurser til å kunne gjøre alt arbeidet (ikke minst etterarbeidet) det tre-ukers feltkurs krever.

Øke rekrutteringen til konservering

Både instituttet og fakultetet bidrar med midler til en film om konserveringsyrket. Selskapet Adalia A.S. står for produksjonen og filmen forventes ferdig i løpet av mars 2015. Filmingen har foregått i tett samarbeid med konservatorene ved instituttet, og både ansatte og studenter er med. Filmen vil bli vist på NRK i serien som heter «Mitt yrke», og den vil også bli distribuert på HF's studiesider. Dette håper vi i forlengelsen kan bidra til å øke søkerantallet på studieretningen Kulturarv og bevaringskunnskap (KUBE).

3 Hvordan har det gått med tiltakene i 2013-rapporten?

Internasjonalisering

Instituttet ønsket å sette fokus på internasjonalisering. Et gjennomgående mål er å øke studentmobiliteten ved instituttet, og selv om potensialet fortsatt er mye større var tallene for 2014 bedre enn noen gang. Ett nytt historieemne innen totalitarisme med bruk av Erasmus-lærere var også under planlegging, men det har det har foreløpig ikke blitt opprettet.

Evaluering av prosjektet «Historiementoren»

Elisabetta Cassina Wolff ledet andre runde av mentorprosjektet og avga sin rapport i begynnelsen av mai. Rapporten viste at studentene opplevde prosjektet som lite relevant og nyttig, noe oppmøtet på de ulike arrangementene også var et tegn på. Spesielt de ikke-faglige aktivitetene bar preg av svært lavt oppmøte. Dette var også tendensene fra da mentorprosjektet ble holdt første gang. Rapporten konkluderte med at prosjektet kun hadde en fremtid dersom man innførte vesentlige endringer. Rapportene mentorene selv skrev bar også preg av det samme. Endringer som ikke lett lar seg

---

⁶ Om kvinnegruppa: <http://www.hf.uio.no/iakh/for-ansatte/aktuelt/saker/2014/kvinnegruppa-ottar-dahl%3A-lagterkselinitiativ-skal-.html>

⁷ Se punktet om «Forsterket masterprogram i arkeologi» på side 4 for hva som hittil er implementert.

implementere på grunn av emnenes struktur.⁸ På bakgrunn av dette besluttet instituttledelsen å avslutte prosjekt «Historiementoren».

«Guttefag søker jenter»

Prosjektet «Guttefag søker jenter» har sitt utspring i likestillingsmidlene IAKH ved avdeling for historie fikk tildelt av UiO i 2013 for å bedre kjønnsbalansen i historiefaget. Disse midlene ble brukt til å lage en rekrutteringsvideo. Meningen med filmen er å vise at historiefaget skal fremstå relevant for begge kjønn, og i forlengelsen forhåpentligvis kunne rekruttere flere jenter til historiestudiet. Filmen er distribuert flere steder på UiOs nettsider og facebooksider. I tillegg er filmen vist for rådgivere i den videregående skole. På youtube har filmen per februar 2015 nesten 2500 treff.

Øke rekrutteringen til master

I tråd med HF's årsplan for 2014-2016 vil instituttet jobbe for å øke rekrutteringen til våre masterprogrammer. Et av tiltakene man i 2014 forsøkte i så henseende var å påvirke studenter gjennom fordypningsoppgaven på bachelor, HIS3090/ARK3090. Alle veiledere på historie ble på et lærermøte oppfordret til å oppmuntre sine kandidater til å søke opptak på masterprogrammet, og på arkeologi skulle også koordinator diskutere samme tiltak på et lærermøte. Instituttet var også representert ved en studiekonsulent på karrieredagen ved Høgskolen i Lillehammer i februar 2014. Her ble det i særlig grad forsøkt å snakke med studentene som tok/tar en bachelorgrad i internasjonale studier med fordypning i historie.

Forsterket masterprogram i arkeologi

Statusen som forsterket masterprogram har gitt fagmiljøet i arkeologi muligheter til å integrere den nåværende tverrvitenskapelige fagprofilen inn i undervisningen i enda større grad. Den har gjort det mulig å etterkomme et langvarig ønske fra studentene om utvidet tilbud om praktisk erfaring og feltutdanning, og samtidig ha et balansert forhold mellom praktisk/konkret og metodisk/teoretisk refleksjon. Den har også gjort det mulig å kunne øke fokus på skriveseminar og tettere oppfølging av studentene mens de skriver på avhandlingen under siste året på sin master.

Da forsterkningen i form av stillinger ikke er på plass har mye av arbeidet falt på en allerede liten lærergruppe. Arkeologi har et tett og godt samarbeid med Kulturhistorisk museum, men det har for både praksis og feltarbeid falt på en postdoktor og gjennomføringsstipendiater til å få tilbudene opp og gå, og å holde dem gående.

Arbeidslivsrelevans

IAKH arbeider for å finne gode undervisningsopplegg som øver studentene i teamarbeid, både på bachelor og master. På master i arkeologi ble det i 2014 opprettet to nye emner med klar arbeidslivsrelevans. ARK4050 som trener studentene i formidling, og ARK4180 hvor studentene er minst tre uker i praksis ved en organisasjon eller institusjon innenfor arkeologifaget.

For sitt arbeid med formidlingsemnet HIS4050, mottok universitetslektor John McNicol universitetets læringsmiljøpris i 2014.⁹ Emnet har nå gått i flere semestre med svært gode tilbakemeldinger fra

---

⁸ Et forslag var å koble mentorgruppene tettere sammen med særemnegruppene. Da særemnegruppene ikke består utelukkende av programstudenter på bachelor i historie blir dette vanskelig å gjennomføre i praksis.

⁹ <http://www.hf.uio.no/for-ansatte/aktuelt/saker/2014/host-2014/rapport-fra-arsfestseremoni-i-universitetets-aula.html>

studentene. Som en del av emnet har mange fått artikler på trykk både i aviser og i en egenutviklet E-bok.

Sommerskolen i konservering (KONS2070) ble holdt igjen etter å ha vært avlyst i 2013. Sammen med studenter fra fire andre land fikk konserveringsstudentene fra IAKH arbeide med å restaurere og konservere de eldste teaterkulissene og det første bakteppet til Fredrikshald Teater i Halden. I tillegg til å øve praktiske ferdigheter får studentene på sommerskolen også trening i å kommunisere faget. De skriver blogg, forbereder og presenterer prosjektet på åpen dag, og de snakker med journalister. Erfaringer som blir sett på som verdifulle.¹⁰

Selv om masterløpene på konservering har en klar arbeidslivsrelevans, kan emnet KONS4081-Praksissemester fremheves. Her er studenter i maleri- og gjenstandskonservering ute i praksis ved en profesjonell konserveringsinstitusjon, flere av dem i utlandet. Emnet gir studentene muligheten til å styrke sine kunnskaper om viktige konserveringsprinsipper og videreutvikle arbeidsmetodene sine innenfor et profesjonelt fagmiljø.

4 Studiekvalitet

Tilsynssensor

Det ble ikke ført tilsyn med instituttets fag i 2014.¹¹ Bakgrunnen for dette er NOKUTs evaluering av UiOs kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten, som viste at tilsynssensorordningen ble praktisert ulikt ved fakultetene, og at nytteverdiene av ordningen varierte. I en påfølgende høring, utarbeidet av avdeling for fagstøtte ved UiO, ble tilsynssensorordningen foreslått lagt ned. Det er ikke fattet noe endelig vedtak rundt tilsynssensorordningens videre skjebne, og så lenge denne prosessen er pågående trenger ikke instituttene å føre tilsyn. I en egen høring internt på HF har IAKH spilt inn at vi ønsker at tilsynssensorordningen helst fortsetter i samme stil som før. Alle våre fag har gode erfaringer med de tilsyn som er blitt ført, og de rapporter tilsynssensor har avlagt.

Det skal allikevel føres to store evalueringprosesser ved IAKH i løpet av 2015, en for hvert fag. Alle studieretninger innenfor både ARKO- og historieprogrammet skal periodisk evalueres, og det skal i den forbindelse settes ned et internt og eksternt panel innenfor begge fag. Evalueringene skal gi grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i eller nedleggelse av programmene.¹² Arbeidet vil starte i løpet av vårsemesteret.

---

¹⁰ Artikkel om sommerskolen i Uniforum: <http://www.uniforum.uio.no/nyheter/2014/08/studentar-gjer-gamle-teaterkulissar-nye.html>

¹¹ Riktignok ble det lagt frem to tilsynssensorrappporter i 2014, for henholdsvis arkeologi og konservering, men begge disse omhandlet studieåret 2013, og en nærmere beskrivelse av disse står i studiekvalitetsrapporten fra 2013.

¹² Mer om periodisk evaluering: <http://www.hf.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/kvalitetssystem/studieprogram/periodisk/index.html>. Sannsynligheten for nedleggelse er svært liten.

Periodiske emnerapporter

Det totale antallet emner som ble periodisk evaluert i 2014 er 28. Hovedinntrykket fra de rapportene som foreligger er at studentene stort sett er fornøyd med undervisningsform, eksamensform, pensum, læringsutbyttet og informasjon. Dette er sammenfallende for instituttets tre fag.

Det punktet som får mest sprikende tilbakemeldinger er pensum. Slik har det også vært i evalueringer fra tidligere år. Selv om mange synes å være fornøyde med pensum i sine emner, kommer det i noen tilfeller tilbakemeldinger om at bøkene er for gamle, at det er uoversiktlig med en blanding av bøker og kompendier, og at enkelte tekster på engelsk er for utfordrende. Ved tidligere evalueringer har det også kommet frem at den faglige avstanden mellom bachelorstudenter og masterstudenter (som har tatt emnet som heisemne), har blitt opplevd som problematisk. Problemet har hovedsakelig bunnet i at den undervisning og pensumlitteratur som kan oppleves som særdeles utfordrende for en bachelorstudent, oppleves som elementært for en masterstudent. Ingen av de forelagte evalueringene fra 2014 tar dette opp som et problem. At instituttet fra høsten 2013 innførte noe differensiert pensum for bachelor- og masterstudentene på fordypningemnene kan være årsaken.

Svarprosenten er stort sett god, men i enkelte emner er den svært lav. Blant annet så svarte kun tre studenter på evalueringsskjemaet i ett emne med ca. 60 oppmeldte studenter.

Studiebarometeret

For andre året på rad utførte NOKUT høsten 2014 en stor nasjonal spørreundersøkelse blant norske studenter om studiekvaliteten på deres læresteder. Resultatene for IAKHs programmer viser at studentene synes å være fornøyde. Riktignok er svardeltagelsen lav for alle våre programmer, og for masterprogrammet i arkeologi og konservering var svarprosenten for lav til å utarbeide noen god statistikk.¹³ Ved å slå sammen tallene fra 2013 og 2014 får allikevel masterprogrammet i arkeologi og konservering en samlet helhetsvurdering på 4,6 av 5 mulige. Bachelorprogrammet får en samlet helhetsvurdering på hele 4,7 av 5. Engasjement er det punktet bachelorstudentene gir høyest score, mens læringsmiljø scorer lavest. Dog ikke lavere enn 3,7 av 5. I 2013 var svarprosenten for lav til å utarbeide noe statistikk for bachelorprogrammet i arkeologi og konservering.

Bachelorprogrammet i historie har en samlet helhetsvurdering på 4,1 av 5, mens for masterprogrammet er tallet 4,0 av 5. Tilsvarende tall fra i fjor var henholdsvis 4,2 og 4,4. For bachelorprogrammet scorer engasjement også her høyest (4,0), mens medvirkning scorer lavest (3,2). Medvirkning scorer også lavt blant masterstudentene (2,8), mens de er mest fornøyd med engasjement (4,0).

Kort oppsummert så tenker respondentene at sitt studieprogram er engasjerende, faglig utfordrende og består av emner som henger godt sammen. Dog er de mindre tilfreds med deres mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet og hvordan kritikk og synspunkter fra deres side blir fulgt opp.¹⁴

---

¹³ NOKUT deler kun inn i studieprogrammer og ikke studieretninger.

¹⁴ Detaljerte resultater fra studiebarometeret, og en nærmere forklaring på de ulike punktene studentene har evaluert: <http://www.studiebarometeret.no/no>

Klager på eksamenskarakteren

	2010	2011	2012	2013	2014
Uendret	76 (80 %)	59 (60 %)	34 (40 %)	54 (59 %)	31 (35 %)
Til gunst	17 (18 %)	24 (24 %)	11 (13 %)	16 (18 %)	21 (24 %)
Til ugunst	2 (2 %)	4 (4 %)	3 (4 %)	2 (2 %)	4 (4 %)
Ikke ferdigbehandlet		12 (12 %)	37 (43 %)	19 (21 %)	33 (37 %)
Sum	95	99	85	91	89

Den totale klageandelen ved instituttet har de siste fire årene ligger på rundt 3 %.¹⁵ Av de emner som hadde mer enn 50 møtt til eksamen var det tre emner som hadde over 3 % klager i 2014.

Emne (møtt)	Uendret	Til gunst	Til ugunst	Antall klager
HIS1300MET	11	3	2	16 (6 %)
HIS3090 (vår)	5	1		7 (8 %)*
HIS1110				10 (4 %)*

*Antallet klager stemmer ikke helt overens på grunn av at alle resultater ikke foreligger.

Klageandelen ligger stort sett på samme nivå som tidligere. I det rapporten ble utarbeidet var mange av klagenes fra høstsemesteret 2014 fortsatt ikke ferdigbehandlet, og det er derfor ikke mulig å si hvorvidt flere fikk medhold eller ikke. Det som har vist seg i forbindelse med noen få av de foreliggende klagenes fra høstsemesteret er at klageresultatet skiller seg med to, og i ett tilfelle, tre karakterer fra opprinnelig sensur. Innføringen av blind sensur kan nok ha hatt sin påvirkning i disse markante forskjellene.¹⁶

Karakterer¹⁷

Blant eksamenene som hadde flere enn 10 oppmeldte studenter våren 2014, var det 10 emner hvor snittkarakteren var bedre enn C. Tre av disse emnene var på arkeologi (ARK2120, ARK3090 og ARK4090), fire på historie (HIS1300MET-semesteroppgave, HIS2141, HIS2160, HIS2422 og HIS3090), og to på konservering (KONS3040 og KONS4091). Ingen emner med over 10 studenter hadde en snittkarakter dårligere enn C. Stort sett ligger snittet på C, men mange av emnene har for få oppmeldte studenter til at man kan vente en normalfordeling av karakterene. Dette gjelder også for høsten.

For høsten er det bare tre emner med over 10 oppmeldte studenter hvor snittkarakteren ligger bedre enn C. Alle disse emnene er historieemner (HIS4110, HIS4133 og HIS4421). Ingen emner med over 10 oppmeldte studenter har et snitt lavere enn C.

Flere av emnene er gjengangere i denne sammenheng. ARK3090, ARK4090, HIS3090 og KONS4091 er alle emner hvor man skriver en selvstendig faglig oppgave, og hvor man er tilknyttet veileder

¹⁵ FS581.001. Antall møtte på eksamen delt på antall klager. 2009: 2,7 %, 2010: 3,1 %, 2011: 3,2 %, 2012: 2,8 %, 2013: 3,6 %

¹⁶ Om blind sensur, se for eksempel: <http://www.sv.uio.no/studier/beskjeder/alle/uio-innforer-blind-klagesensur-paa-eksam.html>

¹⁷ FS582001: Karakterstatistikk. Både for våren og høsten 2014 var det 32 emner med over 10 oppmeldte studenter.

gjennom hele prosessen.¹⁸ Også i noen av de andre emnene hvor snittet er bedre enn C, kan nettopp tilbakemeldinger underveis være med å forklare det høye snittet. Semesteroppgaven i HIS1300MET er et arbeid hvor studentene leverer et førsteutkast som de kan forbedre til endelig innlevering.¹⁹ Eksamensformen i KONS3040 er også semesteroppgave, og den bygger i tillegg på kvalifiseringsoppgaven de må levere underveis, og som de får kommentarer på.²⁰ Når det gjelder emnet HIS2160 så var snittkarakteren i 2013 en D, så forbedringen i 2014 er markant.²¹

Hvorfor så få emner hadde snitt bedre enn C i høstsemesteret er vanskelig å si. Det kan være tilfeldigheter. Alle emnene er dessuten masteremner. Et emne som HIS4110 har stort sett et snitt på B, og dette skyldes at det i all hovedsak er et leseemne hvor studentene kan legge opp eget pensum knyttet til sitt masterprosjekt. Eksamensoppgaven får de også vite fire dager i forkant av sin eksamen.²²

Frafall (ikke møtt til eksamen)

Det finnes ingen statistikk over hvor mange som i utgangspunktet har vært oppmeldt til emnene, noe som betyr at vi ikke vet hvor mange som trekker seg fra eksamen innen trekkfristen. Men det ser ut til at oppmøteprosenten blant de som hadde en gyldig eksamensmelding på våre emner var meget gode i 2014. Alle de store innføringsemnene på 1000-nivå på historie hadde en oppmøteprosent på godt over 80 prosent.²³ Blant annet kunne emnet *HIS1300MET-Nyere verdenshistorie* skilte med en oppmøteprosent på 94 prosent. Også et emne som EXFAC03-HARK har en høy gjennomføringsprosent (87 prosent). Det ser også ut til at ingen emner med over 10 oppmeldte studenter har en oppmøteprosent på under 75 prosent. Dette er gode tall.

At vi ikke har sikre tall på hvor mange som trakk seg før trekkfristen gjør allikevel at man må se på oppmøteprosenten med et noe kritisk blikk.²⁴ Dette er frafallsstatistikken på programnivå et eksempel på. Og spesielt på BA-programmet i historie hvor mange faller fra. I mange av de 2000-emnene på historie som i utgangspunktet fylles med 35 studenter, har 25 eller færre studenter vært meldt til eksamen. Da også statistikken viser at de fleste programstudentene gjerne faller av i løpet av første studieår, er det en betydelig differanse mellom det opprinnelige tallet på oppmeldte studenter, og de som avlegger eksamen i 1000-emnene. Våren 2014 satte man blant annet av 330 plasser i HIS1300MET, og om man ved semesterstart fylte den rammen blir den endelige oppmøteprosenten 83 prosent i stedet for 94 prosent. Det vil si at 11 prosent falt fra underveis. Da de fleste av emnene kan tas av flere enn våre egne programstudenter vil nok noe av frafallsstatistikken kunne tilskrives studenter utenfor instituttet. Dog kan man heller ikke avskrive at mange av dem er blant våre egne studenter.

---

¹⁸ Det kan være verdt å merke seg at snittet for HIS3090 til vårsemesteret var B, og det til tross for at det var hele 84 studenter som leverte sin fordypningsoppgave. Vårsemesteret 2013 leverte 81 studenter fordypningsoppgaven i samme emne og da spekulerte man om det var det høye studentantallet som ikke at gjorde at snittet ble høyere enn C. Både høstsemesteret 2013 og 2014 lå snittet på C, og det med bare halvparten av studentmassen.

¹⁹ I tillegg til semesteroppgave har studentene i HIS1300MET en seks timers skoleeksamen der de prøves i realhistorie og metode. Til sammen utgjør dette en samlet karakter. Semesteroppgaven teller 2/6, skoleeksamen teller 3/6 og metodedelene 1/6. Samlet sett ligger karaktersnittet i emnet på en C.

²⁰ KONS3040-Avansert kunstteknologi

²¹ HIS2160-Innovation and technological change from antiquity to our times.

²² HIS4110-Realhistorisk leseemne. Eksamensform er prøveforelesning

²³ HIS1100, HIS1110, HIS1300MET, HIS1310 og EXFAC03-HARK

²⁴ Trekkfristen pleier å være 14 dager før eksamen.

Erfaringer med LeP

Fra og med høsten 2014 ble lektorutdanningen organisert i en ny studiemodell, og bakgrunnen for dette er at praksiskomponenten i utdanningen ble utvidet fra 75 til 100 dager. Studiemodellen er utformet slik at alle gjør unna sin 60-gruppe det første året (som et årsstudium), mens de begynner på sitt fordypningsfag (80-gruppen) i sitt tredje semester. Overgangen til denne ordningen gikk for instituttets del bra. Høsten 2014 var det 32 studenter som hadde historie i sin 60-gruppe, og da man pleier å holde av et par særernegrupper i de ulike innføringsemnene til lektorstudentene, førte det også til at opptaket på emnene gikk greit.²⁵

Det videre arbeidet nå vil bestå i å utarbeide innhold til fagemnet med praksis lektorstudentene skal ha i sin masterspesialisering, det vil si i sitt niende semester. Her har vi hittil bare kommet til idéstadiet, men to nyansatte 20 % universitetslektorer med førstestilling i den videregående skole vil få som oppgave å utforme emnet videre. Vi kommer også til å samarbeide med Institutt for lærerutdanning og skoleforskning som har bred erfaring med å sende studenter ut i praksis.

Si fra-systemet²⁶

Instituttet mottok to saker via Si fra-systemet i løpet av 2014. Begge via gul linje, altså når noe bør forbedres. Begge sakene gjaldt tilbakemelding på undervisning. Den ene saken omhandlet en student som klaget på manglende tilbakemeldinger fra faglærer på en semesteroppgave i et av innføringsemnene på historie. Det andre tilfellet omhandlet et masteremne på historie hvor en student følte seg oversett og tilsidesatt av faglærer. Begge tilfellene ble rapportert til undervisningsledelsen. Instituttet gav også studentene svar per brev.

Da det kun har vært to tilfeller er det vanskelig å se på det som en direkte indikasjon på sviktende kvalitet i utdanningsarbeidet. Samtidig er vi opptatt å tilstrebe en så god som mulig kvalitet i det arbeidet vi gjør, og vi tar derfor tilbakemeldingene på alvor. Begge disse sakene har ført til at vi skal se til at seminarundervisere får tydeligere instruks og oppfølging slik at alle studentene får den tilbakemeldingen de har krav på.

5 Arbeidslivsrelevans

Kandidatundersøkelsen for 2014²⁷

Kandidatundersøkelsen viser at de fleste, både med master og bachelor, får sin første jobb i offentlig sektor. Tendensen er klarest hos arkeologene og konservatorene. Blant bachelorkandidatene i historie er det en klar overvekt av stillinger i skoleverket, men også mange med mastergrad jobber i denne sektoren. Blant historikerne, arkeologene og konservatorene med mastergrad jobber en stor andel innenfor arkiv/bibliotek/museums-sektoren, og særlig mange arkeologer og konservatorer har stillinger her (50% av de spurte). Masterstudentene sitter i større grad i stillinger de er kvalifisert for enn bachelorstudentene, og det er flere bachelorstudenter som fortsatte i samme stilling etter endt studium enn tilsvarende på master.

---

²⁵ Dette gjelder alle studieretninger innen lektorutdanningen bortsett fra realfag. En oversikt finnes på deres hjemmesider: <http://www.uio.no/studier/program/lektorprogrammet/index.html>

²⁶ <http://www.uio.no/studier/kontakt/si-fra/>

²⁷ Kandidatundersøkelsen skiller ikke spesifikt mellom arkeologi- og konserveringsstudentene, og tar de under folden ARKO-studenter.

Både bachelor- og masterkandidatene peker på analytisk kompetanse som det viktigste de har med seg fra utdanningen over i arbeidslivet, men arkeologene trekker i høyere grad fram formidling som nyttig kompetanse fra utdanningen. På bachelor vektlegger historikerne den spesifikke fagkunnskapen i større grad enn arkeologene og konservatorene. På masternivå er det motsatt. Der mener arkeologene og konservatorene i høyere grad at de får mer nytte av fagkunnskapen sin enn historikerne. Evne til selvstendig arbeid framgår som sentralt hos alle, mens evne til muntlig framstilling scorer lavest hos alle nivåer og fagretninger.

Undersøkelsen viser også at masterkandidatene benytter seg i større grad av universitetets tilbud (Karrieresenteret og instituttets veiledningstilbud) for å innhente informasjon om jobbmarkedet enn hva tilfellet er med bachelorkandidatene. Blant masterkandidater som ikke benyttet seg av instituttets veiledningstilbud oppgir en stor andel at de ikke visste om muligheten (dette gjelder særlig historie). Masterkandidatene i arkeologi og konservering oppgir praksis i forbindelse med utdanningen som er viktig kilde til å orientere seg om arbeidsmulighetene. De benyttet seg i mindre grad enn historikeren av Karrieresenterets og instituttets veiledningstilbud.

At masterstudenter føler de lettere finner seg relevant arbeid etter studiene gjenspeiler en trend i samfunnet hvor man ser at man stiller mye sterkere i jobbkøene med en mastergrad kontra en bachelorgrad. En utfordring instituttet kan se nærmere på er hvordan studentene lettere kan «selge» den kunnskap og ferdigheter de har opparbeidet seg gjennom sine studier. Når man spør en student hva vedkommende sitter igjen med etter sin utdanning er et vanlig svar, i hvert fall på masternivå, at man er flink til å behandle store kildedata. Samtidig sitter de igjen med mye annet de ikke er så god til å kommunisere ut. Mulighetene for praksis inn i historieutdanningen har også så vidt vært et tema, som vi sannsynligvis kommer til å utrede mer. Et slikt emne er kanskje mest aktuelt på masternivå.²⁸

5.2.1 Programmer/studieretninger med nye (i forhold til 2013-rapporten) muligheter for praksis som integrert del av graden

Høsten 2014 ble det helt nye emnet *ARK4180-Arkeologisk praksis* undervist for første gang.²⁹ Emnet gir undervisning i arbeidsmåter og problemstillinger som er relevant for arbeidstakere i det arkeologiske arbeidsmarkedet. Studentene skal så arbeide minst tre uker i en organisasjon eller institusjon innenfor arkeologifaget. I praksisperioden skal det utføres arbeidsoppgaver innen enten forvaltning, formidling eller forskning. Kravet til vertsinstitusjonen er at studenten skal få praktisk erfaring med arbeidsoppgaver som er relevant for en arkeolog.

Et annet emne på masterstudiet i arkeologi, *ARK4050-Arkeologi og formidling*, ble også undervist for første gang høsten 2014. ARK4050 er ekvivalenten til HIS4050, som har gått noen semestre med stor suksess. Emnet har muntlig, visuell og skriftlig formidling av arkeologi som læringsmål. Studentene øves i nettbasert formidling og får erfaring med ulike digitale verktøy. Studentene skal i løpet av emnet også løse konkrete oppgaver for institusjoner som Kulturhistorisk museum, Veien Kulturminnepark, Riksantikvaren eller Norsk Folkemuseum.

---

²⁸ Dette kan både være i form av et internship, eller mer etter varianten til ARK4180. Her er vi veldig tidlig i idemyldringen.

²⁹ <http://www.uio.no/studier/emner/hf/iakh/ARK4180/index.html>

5.2.2 Planlagte opprettelser av praksisemner

Instituttet planlegger foreløpig ingen nye praksisemner. Det viktigste arbeidet fremover vil være å få innarbeidet de nye emnene som ble opprettet i 2014. I tillegg vil instituttet sørge for å lage opplegg til praksisemnet man er forpliktet til å holde i forbindelse med omleggingen av lektorprogrammet. Her vil to nyansatte lektorer (såkalte praksistoere med hovedstilling i videregående skole, og i bistilling ved IAKH) få en sentral rolle i å definere innholdet.

6 Internasjonalisering

6.1 Kommenter tallene for internasjonalisering (eksempelvis vekst/fall i utreisende/innreisende studenter)

Uttevslingsstudenter:

	2010	2011	2012	2013	2014
Innreise	23	21	24	31	32
Utreise	24	14	17	27	35
Sum	47	35	41	58	69

Kilde: http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/student/utveksling_rapport.cfm

Det er gledelig å se at trenden i økningen av antall utreisende og innreisende studenter fortsetter. I 2014 var tallene bedre enn noen gang, selv om potensialet fortsatt er mye større med tanke på at instituttet har om lag 800 programstudenter. Til tross for at gruppen er mye mindre, har det vært en tendens at om lag halvparten av studentene som har utvekslet har vært fra ARKO-programmet. Slik ser det fortsatt ut til å være, men det er lov til å tro at det arbeidet som gjøres overfor historiestudentene vil bære videre frukter.

6.2 Redegjør for instituttets strategiske overveielser i arbeidet med å øke mobilitetstallene.

Det pågår et kontinuerlig arbeid ved instituttet for å øke mobilitetstallene. Samtidig kan mye av dette karakteriseres som ildsjels arbeid fra noen få personer. Mye av arbeidet drives frem av administrasjonen, spesielt ved internasjonal koordinator og programkonsulenten for historie. Disse veileder studenter og er i jevnlig dialog med flere av instituttets lærere, både med tanke på opprettelse av avtaler, og for at de kan reklamere for utveksling på sine forelesninger. Dette er et arbeid som synes å ha satt seg noenlunde godt. I løpet av 2014 fikk man også formalisert ett tettere samarbeid med fagutvalgene. Som et ledd i å få flere historiestudenter til å utveksle, fikk Historisk studentforening en egen internasjonaliseringsansvarlig. Vedkommende samarbeider tett med aktuelle i studieadministrasjonen, men tar også initiativ til egne interne arrangementer blant studentene med internasjonalisering som tema. Et lignende samarbeid er i gjære med fagutvalget på arkeologi. Instituttet har også en ambisjon om å øke antallet engelskspråklige emner, slik at det vil være lettere for studenter som kommer fra utlandet å ta emner hos oss.

7 Læringsmiljø

Mottaksuken

Mottaksuken fungerte godt for alle tre fag. Det var godt med oppmøte på alle informasjonsmøtene som ble holdt, og det samme kan sies om smakebitsforelesningene.

Fadderordningen fungerte også bra med et høyt antall faddere på programmene. På historie arrangerte man et oppstartsmøte med programkonsulenten uken før semesterstart, og fadderne på historie ga tilbakemelding om at dette hadde vært et fint tilbud. Et tilbud vi tenker å gjenta ved semesterstart høsten 2015. På historie opplevde man noe frafall av faddere tett opp til semesterstart, og det ble mange studenter per fadder. Heller ikke alt av opplegg som var planlagt i regi av fadderne ble gjennomført, men det påvirket ikke helhetsinntrykket nevneverdig. For ARKO-programmet hadde man ikke et eget møte for fadderne, men opplegget fungerte uansett godt, og man fikk rekruttert flere faddere enn hva man i utgangspunktet trengte.

Fadderne virket generelt fornøyd med samarbeidet med instituttet. Faddersjefen, som selv er historiestudent, tok også ofte kontakt med administrasjonen, så kommunikasjon fløt bra.

Læringsmiljøarbeidet generelt

For de nye 1. semesterstartsstudentene og de nye masterstudentene på historie har man stort sett kjørt det samme løp som tidligere. Flere av de nye bachelorstudentene benytter seg av hytteturen Finn Erhard Johannessen arrangerer, og Historisk studentforening (HSF) har semesterstartsfest for alle historiestudenter. Også for de nye studentene på ARKO-programmet har man kjørt et tilnærmet likt løp som tidligere da dette har vist seg å fungere godt. Det har blitt vurdert dithen at fagutvalgene i henholdsvis arkeologi, konservering og historie har hatt et godt tilbud av arrangementer for studentene slik at man fra instituttets side ikke har trengt å arrangere egne sosiale tiltak.

At arkeologi i tillegg har sin egen bygning der det er mange møteflater mellom studenter, lærere og studieadministrasjon er med på å tilrettelegge for tilhørighet og godt miljø.

Forholdet til de ulike studentforeningene er også gode. Alle virker selvdrevne, og tar egne initiativ opp mot faglige ansatte, studenter etc. Fagutvalgene i arkeologi og konservering har vært preget av kontinuitet og erfaringsoverføring. Når det gjelder Historisk studentforening har de i løpet av 2014 gått fra å være en forening primært drevet av masterstudenter til å ha flere representanter fra bachelornivå, inkludert lederen. I tillegg har som nevnt instituttet og HSF styrket samarbeidet i rekrutteringsarbeidet for økt utveksling ved at HSF har fått en egen internasjonaliseringsansvarlig.

Samarbeidet om bruken av faglig-sosiale midler går bra, og det er ingen store uenigheter om bruken av midler til studentaktiviteter.

Tiltak på program- og emnenivå for å bedre gjennomføringen

For historie sin del har 2014 på mange måter vært et «hvileår» når det kommer til tiltak for å bedre gjennomføringen. Mentorordningen ble som tidligere skrevet lagt ned på vårsemesteret da den ønskede effekt ikke var oppnådd. Erfaringene viste blant annet at tiltak utenom undervisning får liten oppslutning fra studentene. Instituttet har tenkt at man heller må ha fokuset rettet mot å styrke undervisningen, og kanskje finne nye måter å lære på. Her er prosjektet om bruk av digitale verktøy i

undervisningen en start i så måte. Man må også tenke videre på andre mulige tiltak når det kommer til frafallet blant historiestudentene.